

საქართველოს გაეროს და სოფლის მეურნეობის მინისტრი

ბრძანება N 2-1125

22/07/2021

ქ. თბილისი

შპს „ნახიდური ჰესის“ მდინარე ხრამზე ჰიდროელექტროსადგურის (ნახიდური ჰესი 7,5 მგვტ) მშენებლობისა და ექსპლუატაციის პირობების ცვლილებაზე (მილსადენის დიამეტრისა და ღერძის ცვლილება) სკრინინგის გადაწყვეტილების შესახებ

შპს „ნახიდური ჰესის“ მიერ გზშ-ის ჩატარების საჭიროების დადგენის მიზნით საქართველოს გაეროს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროში წარმოდგენილია, მდინარე ხრამზე ჰიდროელექტროსადგურის (ნახიდური ჰესი 7,5 მგვტ) მშენებლობასა და ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების (მილსადენის დიამეტრისა და ღერძის ცვლილება) სკრინინგის განცხადება.

მდინარე ხრამზე ჰიდროელექტროსადგურის (ნახიდური ჰესი 7,5 მგვტ) მშენებლობასა და ექსპლუატაციაზე 2020 წლის 25 აგვისტოს გაცემულია გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება ბრძანება N2-758. გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების და შესაბამისი გზშ-ის ანგარიშის მიხედვით, მდ. ხრამზე დაგეგმილია 7,5 მგვტ სიმძლავრის „ნახიდური ჰესის“ მშენებლობა და ექსპლუატაცია, რომლის შემადგენლობაში შედის: სათავე ნაგებობა, თევზსავალი, სადაწნეო მილსადენი, მიწისზედა ჰესის შენობა და გამყვანი არხი. პროექტის ფარგლებში დაგეგმილია დღე-ღამური რეგულირების ტიპის ჰესის მოწყობა. სათავე კვანძის მოწყობა გათვალისწინებულია ზღვის დონიდან 445 მ ნიშნულზე (კაშხლის გასწორის GPS კოორდინატებია: X471037 Y-4593653; X-471114 Y-4593731). დაგეგმილია 18 მ სიმაღლის წყალსაშვიანი კაშხლის მოწყობა. პროექტით გათვალისწინებულია 2690 მ და 3 მ დიამეტრის მიწისქვეშა სადაწნეო მილსადენის მოწყობა, რომელიც გაივლის მდინარის ვიწრო ხეობაში, არსებული საავტომობილო გზის დერეფანში. სადაწნეო მილსადენის ტრასის რელიეფური პირობებიდან გამომდინარე, ორ ადგილზე კვეთს მდინარის კალაპოტს. ჰესის სააგრეგატო შენობის განთავსდება დაგეგმილი მდინარისპირა ტერასაზე, მდინარის მარჯვენა ნაპირზე (GPS: 0473260, 4593150). სააგრეგატო შენობა წარმოადგენს ერთსართულიან ნაგებობას, რომელიც შედგება სამი ნაწილისაგან: ტურბინა-გენერატორების სამონტაჟო დარბაზი; სამონტაჟო მოედანი; სამომსახურეო ერთსართულიანი მიშენება, სატრანსფორმატორო ქვესადგურით. ჰესის სააგრეგატო შენობაში ეწყობა ორი ერთეული, ფრენის ტიპის ჰორიზონტალურღერძიანი ტურბინები.

ნახიდური ჰესის მშენებლობა დაგეგმილია ბოლნისისა და თეთრიწყაროს მუნიციპალიტეტების საზღვარზე. სკრინინგის განცხადების შესაბამისად, მდ. ხრამის მარცხენა სანაპირო შედის თეთრიწყაროს მუნიციპალიტეტში, ხოლო მარჯვენა სანაპირო ბოლნისის მუნიციპალიტეტში. მდ. ხრამის საპროექტო მონაკვეთზე ხეობა დაუსახლებელია. სათავე ნაგებობიდან პირდაპირი მანძილი უახლოეს დასახლებამდე შეადგენს 2.5 კმ-ს (სოფ. ქოსალარი), ჰესის შენობიდან - 1.7 კმ-ს (სოფ. ნახიდური).

სკრინინგის განცხადების მიხედვით, გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაცემის შემდგომ საჭირო გახდა სხვადასხვა საკითხის დაზუსტება. კერძოდ, მიწის ნაკვეთების რეგისტრაციისას საჭირო გახდა დამატებით 7 (შვიდი) მიწის ნაკვეთის რეგისტრაცია, ასევე პროექტის დეტალური დიზაინის მომზადებისას მილსადენის ღერძის და დიამეტრის ცვლილება. სკრინინგის განცხადების მიხედვით, საპროექტო ცვლილებები არ ეხება გზშ-ით გათვალისწინებულ სხვა ობიექტებს, მათ შორის უცვლელი რჩება ჰესის სიმძლავრე, დაწნევა, წყალაღების საანგარიშო ხარჯი, დამონტაჟებული ტურბინების ტიპი და რაოდენობა, სათავე ნაგებობისა და სააგრეგატე შენობის განთავსების ადგილები და ზომები, სადაწნეო მილსადენის სიგრძე და მდინარის კალაპოტის გადაკვეთის ადგილები. პროექტის ფარგლებში არ არის საჭირო დამატებით მისასვლელი გზების, სანაყაროების ან სამშენებლო ბანაკის მოწყობა.

პროექტის ფარგლებში დამატებით ასათვისებელი 7 (შვიდი) მიწის ნაკვეთის საკადასტრო კოდებია: 80.02.61.321, 80.02.61.322, 80.02.61.320, 80.02.61.323, 84.10.36.071, 84.10.36.070, 84.10.36.072, რომელთა საერთო ფართობი დაახლოებით 7300 მ²-ია. საპროექტო ცვლილებებით განსაზღვრული რამდენიმე მიწის ნაკვეთი კვეთს სახელწიფო ტყის ფონდის დაქვემდებარებაში მყოფ უბნებს. ელექტრონული გადამოწმების მიხედვით, ზემოაღნიშნული მიწის ნაკვეთები განლაგებულია სათავე კვანძის ქვედა ბიეფის გასწვრივ და მოიცავს მდ. ხრამის ხეობას. წარმოდგენილი სკრინინგის განცხადებიდან და Shp ფაილებიდან დგინდება, რომ დამატებით ასათვისებელ მიწის ნაკვეთებზე რაიმე სახის დამატებითი ინფრასტრუქტურის განთავსება დაგეგმილი არ არის.

სკრინინგის განცხადების შესაბამისად მილსადენის ტრასის ღერძის ცვლილება განპირობებულია ტრასის დეტალური პროექტირებით. ცვლილების მონაკვეთები ნაჩვენებია წარმოდგენილი სკრინინგის განცხადების სქემატურ ნახაზებში და Shp ფაილებში. აღსანიშნავია, რომ მილსადენის ტრასის ღერძის ცვლილების მონაკვეთები არ სცდება სამშენებლო ბუფერს, რომელიც გზშ-ის ეტაპზე დეტალურად იქნა შესწავლილი. საპროექტო ცვლილებების ფარგლებში პირველ აკვედუკამდე (X-471930; Y-4693484) 3000 მმ-ის ნაცვლად გათვალისწინებულია 3200 მმ დიამეტრის მილსადენის მოწყობა.

სკრინინგის განცხადებაში განხილულია პროექტის ფარგლებში დაგეგმილი ცვლილებით მოსალოდნელი შესაძლო ზემოქმედების საკითხები, მოცემულია სათანადო შეფასებები და დასკვნები.

პროექტის ფარგლებში დაგეგმილი ღონისძიებების მახასიათებლების გათვალისწინებით მნიშვნელოვნად არ იცვლება ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურებითა და ხმაურის გავრცელების მოსალოდნელი ზემოქმედება გარემოზე. ხმაურის გავრცელებითა და ჰაერის დაბინძურებით მოსალოდნელი ზემოქმედება სათანადოდ არის შეფასებული გზშ-ის ანგარიშში და განსაზღვრულია შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები.

საპროექტო ნახიდური ჰესის დერეფანში, მათ შორის სათავე კვანძის ტერიტორიაზე და მილსადენის ტრასაზე განხორციელებულია საინჟინრო-გეოლოგიური კვლევები, ხოლო გზშ-ის ანგარიშში მოცემულია შესაბამისი შედეგები, დასკვნები და რეკომენდაციები. ამასთან, განსაზღვრულია შემარბილებელი და პრევენციული ღონისძიებები. ვინაიდან, შვიდივე მიწის ნაკვეთის ათვისება ხდება სათავე ნაგებობის ფარგლებში, ხოლო მილსადენის შეცვლილი ღერძი არ სცდება სამშენებლო ბუფერს, გეოლოგიურ გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედება მნიშვნელოვნად არ განსხვავდება პირვანდელი პროექტისაგან. სკრინინგის განცხადების მიხედვით, შესაბამისად სამონიტორინგო და შემარბილებელი ღონისძიებები, რომლებიც მოცემულია გზშ-ის ანგარიშში აუცილებელია გატარდეს, საპროექტო ცვლილებების ფარგლებშიც.

საპროექტო ცვლილებით მოსალოდნელი ზემოქმედება ბიოლოგიურ გარემოზე მნიშვნელოვნად არ განსხვავდება პირვანდელი პროექტის ფარგლებში შეფასებული ზემოქმედებისაგან. სკრინინგის განცხადების შესაბამისად არ იცვლება არც მილსადენის და არც სათავე ნაგებობის დერეფანი, შესაბამისად არ ხდება სხვა დამატებითი უბნების ათვისება, რომლებიც გზშ-ის ანგარიშის მომზადებისას არ იყო განხილული. საპროექტო ტერიტორიის ფარგლებში ჩატარებული კვლევებისას მნიშვნელოვანი სენსიტიური ჰაბიტატები არ გამოვლენილა. არც საპროექტო ცვლილებები და არც პირვანდელი პროექტი დაკავშირებული არ არის ჰაბიტატის ფრაგმენტაციასთან. ბიომრავალფეროვნებაზე მოსალოდნელი ზემოქმედების მართვის მიზნით დაგეგმილია გზშ-ის ანგარიშით განსაზღვრული შემარბილებელი ღონისძიებებისა და მონიტორინგის განხორციელება. საპროექტო ცვლილებებით განსაზღვრული ფართობიდან 26891 კვ.მ. წარმოადგენს სსიპ ეროვნული სატყეო სააგენტოს მართვას დაქვემდებარებულ სახელმწიფო ტყეს. აღნიშნულ ტერიტორიაზე საქმიანობა საჭიროებს შეთანხმებას ტყის მართვის უფლების მქონე ორგანოსთან.

მშენებლობა-ექსპლუატაციის ეტაპზე მოსალოდნელი ზემოქმედება ზედაპირული წყლის ობიექტზე დეტალურად არის შესწავლილი, ამასთან სათანადო გარემოსდაცვითი ღონისძიებები განსაზღვრულია ნახიდური ჰესის პროექტის გზშ-ის ანგარიშში. მილსადენის ღერძის ცვლილება პირვანდელ პროექტთან შედარებით წყლის გარემოზე ზემოქმედების რისკების მატებასთან არ არის დაკავშირებული, ვინაიდან მილსადენის ღერძი არ სცდება სამშენებლო ბუფერს, ასევე არ იცვლება მილსადენის სიგრძე და მდინარის კალაპოტის გადაკვეთის ადგილები. სათავე ნაგებობის მშენებლობის ფარგლებში ზედაპირული წყლის ობიექტზე მოსალოდნელი ზემოქმედების მართვა გათვალისწინებულია სამშენებლო უბნებზე, მდინარის კალაპოტში, წყლის დროებით მოცილებით და სამუშაოების მშრალ კალაპოტში წარმოებით. ქვედა დინებაში წყლის გატარების მიზნით გათვალისწინებულია დროებითი ზღუდარების და შემოვლითი არხების მოწყობა. სკრინინგის განცხადების მიხედვით, პირვანდელი პროექტით გათვალისწინებული მილსადენის ტრასა უფრო უახლოვდება მდინარე ხრამის სანაპირო ზოლს, ვიდრე საპროექტო ცვლილებებით, შესაბამისად წყლის გარემოზე ზემოქმედება საპროექტო ცვლილების ფარგლებში შედარებით მცირეა. ექსპლუატაციის ეტაპზე ზედაპირული წყლის ობიექტზე მოსალოდნელი ზემოქმედება უცვლელია. საპროექტო ცვლილების ფარგლებში დაგეგმილი ღონისძიებების გათვალისწინებით მნიშვნელოვნად არ იცვლება, ასევე მიწისქვეშა გრუნტის წყლებზე მოსალოდნელი ზემოქმედება. სკრინინგის განცხადების შესაბამისად, წყლის გარემოზე ზემოქმედება იქნება ანალოგიური ხასიათის და მასშტაბის, რაც განხილულია გზშ-ის ანგარიშში.

მილსადენის ღერძის, ასევე პირველ აკვედუკამდე დიამეტრის მცირედი ცვლილების გათვალისწინებით ზემოქმედება ნიადაგის ნაყოფიერ ფენაზე და გრუნტის ხარისხზე არ იქნება მნიშვნელოვანი. მნიშვნელოვნად არ იცვლება, ასევე სათავე ნაგებობის ფარგლებში ზემოქმედების მასშტაბი გრუნტის ხარისხზე და ნიადაგის ნაყოფიერ ფენაზე. ნიადაგის ნაყოფიერი ფენა მოიხსნება და დასაწყობდება შემდგომი სარეკულტივაციო სამუშაოების შესასრულებლად. საპროექტო ცვლილებები ახალი სანაყაროების მოწყობას არ გულისხმობს. სკრინინგის განცხადების მიხედვით, ნიადაგის ნაყოფიერ ფენასთან და გრუნტის მოხსნასთან დაკავშირებული სამუშაოების დროს გატარდება შემარბილებელი ღონისძიებები, რომელიც მოცემულია გზშ-ის ანგარიშში.

ცვლილების ფარგლებში დაგეგმილი ღონისძიებების მახასიათებლების, მოცულობისა და მასშტაბის გათვალისწინებით პროექტი დაკავშირებული არ იქნება კუმულაციური ზემოქმედების ზრდასთან.

პროექტში შეტანილი ცვლილებების გათვალისწინებით მოსალოდნელი არ არის ნარჩენების წარმოქმნითა და გავრცელებით მოსალოდნელი ზემოქმედების ზრდა გარემოზე. საპროექტო ცვლილებების ფარგლებში ფუჭი გრუნტის ნაწილი გამოყენებული იქნება უკუყრილებისთვის, ნაწილი კი განთავსდება პროექტის ფარგლებში მოსაწყობ სანაყაროზე.

საპროექტო ცვლილებების განხორციელებით მოსალოდნელი, მასშტაბური ავარიის ან/და კატასტროფის რისკები ძალიან დაბალია. საპროექტო ცვლილების მახასიათებლების გათვალისწინებით ავარიული რისკები არ განსხვავდება პირვანდელი პროექტისაგან. ნახიდური ჰესის გზშ-ის ანგარიშში მოცემულია ავარიულ სიტუაციებზე რეაგირების გეგმა.

საპროექტო ცვლილების მდებარეობის გათვალისწინებით, რომელიც მნიშვნელოვნად არ სცდება თავდაპირველი პროექტით განსაზღვრულ დერეფანს, კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლებზე და სხვა ობიექტებზე ზემოქმედება არ განსხვავდება გზშ-ის ანგარიშში მოცემული ზემოქმედებისა და შესაბამისი შეფასებისაგან.

სკრინინგის განცხადების შესწავლისა და მოსალოდნელი ზემოქმედების ანალიზის შედეგად, დადგინდა, რომ ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების ფარგლებში გათვალისწინებული ღონისძიებები მნიშვნელოვნად არ ცვლის გარემოზე მოსალოდნელ ზემოქმედებას, რომელიც დეტალურად არის შეფასებული შესაბამის გზშ-ის ანგარიშში და განსაზღვრულია სათანადო შემარბილებელი ღონისძიებები. დაგეგმილი ცვლილებები არ არის მასშტაბური ხასიათის, ხოლო შესაბამისი გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილებითა და გზშ-ის ანგარიშით განსაზღვრული პირობების დაცვით შესაძლებელი იქნება მოსალოდნელი ზემოქმედების სათანადო მართვა.

„გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-7 მუხლის მე-5 ნაწილის შესაბამისად, სამინისტრომ უზრუნველყო სკრინინგის განცხადების თავის ოფიციალურ ვებგვერდზე განთავსება, ამასთან განცხადება გადაიგზავნა ბოლნისისა და თეთრიწყაროს მუნიციპალიტეტებში, საინფორმაციო დაფაზე განთავსებისათვის. ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე, პროექტთან დაკავშირებით, სამინისტროში წერილობითი შენიშვნები/მოსაზრებები არ დაფიქსირებულა.

ზემოაღნიშნული კრიტერიუმების გათვალისწინებით, „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-7 მუხლის და ამავე კოდექსის მე-5 მუხლის მე-12 ნაწილის საფუძველზე,

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ:

1. მიღებულ იქნეს სკრინინგის გადაწყვეტილება, რომ შპს „ნახიდური ჰესის“ მდინარე ხრამზე ჰიდროელექტროსადგურის (ნახიდური ჰესი 7,5 მგვტ) მშენებლობასა და ექსპლუატაციის პირობების ცვლილება (მილსადენის დიამეტრისა და ღერძის ცვლილება) არ დაექვემდებაროს გარემოზე ზემოქმედების შეფასებას;
2. შპს „ნახიდური ჰესი“ ვალდებულია საქმიანობა განახორციელოს, 2020 წლის 25 აგვისტოს გაცემული გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების (ბრძანება - N 2-758) შესაბამისად;
3. შპს „ნახიდური ჰესმა“ ცვლილების პროექტის ფარგლებში სახელმწიფო ტყის ტერიტორიაზე, ნებისმიერი ქმედება განახორციელოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით და უზრუნველყოს აღნიშნული საკითხის სსიპ ეროვნულ სატყეო სააგენტოსთან შეთანხმება;

4. შპს „ნახიდური ჰესისთვის“ ზემოაღნიშნული პირობები წარმოადგენს 2020 წლის 25 აგვისტოს გაცემული გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილებით (ბრძანება - N 2-758) განსაზღვრული პირობების განუყოფელ ნაწილს და მათი შესრულება სავალდებულოა;
5. ბრძანება დაუყოვნებლივ გაეგზავნოს შპს „ნახიდური ჰესს“;
6. ბრძანება ძალაში შევიდეს შპს „ნახიდური ჰესის“ მიერ ამ ბრძანების გაცნობისთანავე;
7. ბრძანების ძალაში შესვლიდან 5 დღის ვადაში გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება განთავსდეს სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე და ბოლნისისა და თეთრიწყაროს მუნიციპალიტეტების აღმასრულებელი ან/და წარმომადგენლობითი ორგანოების საინფორმაციო დაფებზე;
8. ბრძანება შეიძლება გასაჩივრდეს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიაში (თბილისი, დ. აღმაშენებლის ხეივანი, მე12 კმ. N6) მხარის მიერ მისი ოფიციალური წესით გაცნობის დღიდან ერთი თვის ვადაში.

ლევან დავითაშვილი

მინისტრი